

УДК 81'42:616-053.6(043.3)+378.147.324.4:81'243.3.01
DOI <https://doi.org/10.52726/as.pedagogy/2023.2.5>

Л. В. ЛИМАР

*кандидат психологічних наук, доцент,
доцент Навчально-наукового центру неперервної професійної освіти,
Інститут післядипломної освіти Національного медичного університету імені О. О. Богомольця,
м. Київ, Україна
Електронна пошта: Lesyalymar@ukr.net
<https://orcid.org/0000-0002-9407-1066>*

**ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ В МАЙБУТНІХ ДОКТОРІВ
ФІЛОСОФІЇ ГАЛУЗІ ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я НА ЗАНЯТТЯХ АВТОРСЬКОГО КУРСУ
АКАДЕМІЧНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ**

У статті описані зміни в показниках комунікативної толерантності майбутніх докторів філософії галузі «Охорона Здоров'я» після вивчення авторського курсу академічної англійської мови, спрямованого на формування комунікативної компетентності у здобувачів. Визначено, що питання підготовки майбутніх докторів філософії галузі «Охорона Здоров'я» є відносно новим та внаслідок своєї новизни недостатньо вивченим, і потребує подальших досліджень з метою удосконалення методики підготовки фахівців. Для перевірки дієвості авторської програми комунікативного напрямку організовано експериментальне дослідження, в якому взяли участь 450 майбутніх докторів філософії галузі «Охорона Здоров'я». Показано, що застосування комунікативного підходу, використання інтерактивно-симуляційних розмовних вправ, використання комплексу вправ з онлайн портфоліо для майбутніх докторів філософії галузі «Охорона Здоров'я», а також авторський комплекс вправ з розробленими діловими ситуаціями в цілому сприяло покращенню загального рівня комунікативної толерантності в експериментальній групі на 33,2%, в сторону високої проявленості. Зазначено, що жоден з респондентів експериментальної групи на прикінцевому етапі дослідження не показав низького рівня комунікативної толерантності, що свідчить про високу результативність курсу англійської мови, спрямованого саме на організацію комунікативних навичок. Визначено, що зміни в контрольній групі виявились помірними, що свідчить про необхідність більш високого комунікативного спрямування курсу, активізацію пізнавальної діяльності та вищу мовну націленість курсу. Автором підсумовано, що отримані результати свідчать про високу ефективність запропонованого авторського курсу. Вважаємо необхідним проводити подальше дослідження ефективності запропонованого курсу в часовому проміжку 10 років.

Ключові слова: комунікативна толерантність, доктори філософії-медики, англійська мова, авторська методика.

Постановка проблеми. В сучасному світі, де глобалізація і міжкультурна взаємодія обумовлюють необхідність знань іноземної мови для організації повноцінного спілкування, комунікативна толерантність стає ключовою якістю для успішної взаємодії та співпраці фахівців, зокрема- докторів філософії галузі Охорона Здоров'я. Зважаючи на інтегрованість та різноплановість професійної діяльності докторів філософії галузі Охорона Здоров'я, що охоплює академічно-наукову, педагогічну та власне медичну діяльність, високий рівень комунікативної компетентності є запорукою успішної взаємодії. Комунікативна компетентність охоплює комунікативну толерантність, відповідно, високий рівень толерантності може забезпечувати високий рівень компетентності, проте низький рівень комунікативної толерантності найбільш ймовірно буде пов'язаним з низьким

рівнем комунікативної компетентності, включаючи іншомовну. Формування комунікативної толерантності у майбутніх докторів філософії галузі Охорона здоров'я є важливою запорукою їх успіху на заняттях академічної англійської мови. Ця якість дає змогу здобувачам відкрито висловлювати свої думки, враховуючи думки інших, знаходити конструктивні рішення у групових проектах та дискусіях, сприяє розумінню різних підходів та переконань, що розширює кругозір і обумовлює професійне зростання.

Зважаючи на комунікативний характер курсу академічної англійської мови, його інтерактивність та мовленнєву спрямованість, а також враховуючи індивідуально розроблену програму, спрямовану на формування та удосконалення загальної комунікативної іншомовної компетентності фахівців та їх компонентів (теоретичного, практичного та індивідуального),

автором було висловлено припущення, що заняття протягом року, в обсязі 120 академічних годин за авторською програмою сприятимуть покращенню рівня комунікативної толерантності здобувачів.

Мета статті – спираючись на емпіричні дані, проаналізував отримані показники, визначити ефективність авторського курсу, інтерактивних вправ та спеціально розроблених завдань для удосконалення комунікативної компетентності.

Методи дослідження – опитування, оцінювання, анкетування, статистичний аналіз отриманих даних. Вибірка дослідження представлена групами майбутніх докторів філософії спеціальності «Охорона здоров'я» у віці від 21 до 59 років, які навчались на базі ПВНЗ «Київський медичний університет» (група в 28 осіб), Буковинського державного медичного університету (група в 39 осіб), Запорізького державного медичного університету (група в 32 осіб), Харківської медичної академії післядипломної освіти (група в 33 особи) в 2021–2022 н.р., та Національного медичного університету імені О.О. Богомольця (група в 318 осіб) в 2019–2023 н.р. Участь в дослідженні була добровільною, за отримання усної згоди від учасників.

Аналіз джерел. Комунікативна компетентність відіграє надзвичайно важливе значення для професійної особистості медиків [Орду: 286]. Численні дослідження українських педагогів присвячені також розвитку комунікативної компетентності лікарів, що обумовлює високу якість взаємодії лікарів з пацієнтами [Юсеф: 187–194]. В роботі Т. Письменкової визначено особливості навчання комунікативної компетентності саме для майбутніх докторів філософії, яку авторка визначає як вирішальну для організації взаємодії здобувачами [Письменкова: 159]. Варто зазначити, що дослідження комунікативної компетентності майбутніх докторів філософії, а особливо лікарів, малочислені, саме тому цю тему було обрано автором статті. Сама тема підготовки майбутніх докторів філософії-медиків є абсолютно новою, та бере початок у 2018 році, що і обумовлює низький інтерес до неї. Чотирирічне дослідження автора привело до появи низки публікацій, присвячених особливостям розвитку, компонентам, англомовної комунікативної

компетентності майбутніх докторів філософії галузі «Охорона Здоров'я» [Лимар: 164–169].

Результати. Дослідження та запровадження авторського курсу тривало 4 роки в різних закладах медичної післядипломної освіти. Всього в дослідженні взяло участь 450 осіб, з яких 247, які представляють експериментальну групу, навчалось за авторською програмою курсу академічної англійської мови онлайн, 203, які представляють контрольну групу, навчались за класичною програмою, без застосування спеціально розроблених вправ, завдань, онлайн портфоліо, тощо. Дослідження проводилось за методикою «Діагностика комунікативної толерантності В. Бойко» [Психодіагностика: 86].

Авторська програма охоплює ті самі теми, що і класична, проте з значно більш глибоко вираженим розмовним компонентом, причому більшість завдань спрямовані на розвиток навичок говоріння. Комунікативні завдання, кейси, деонтологічні питання до обговорення, проведення тренінгових вправ по вирішенню ситуацій, брейнстормінгу, організація опитувань та конференцій англійською мовою були спрямовані на розвиток не тільки знань та навичок англійської мови, проте власне особистості кожного здобувача. Комплекс індивідуальних та групових вправ було спеціально підібрано, щоб надати можливість кожному учаснику розкрити власні характеристики, включаючи комунікативні показники, такі як комунікативна толерантність. Формування толерантного ставлення до інших взагалі, та комунікативної толерантності до інших було основою курсу та вправи на формування комунікативної толерантності англійською мовою (доведіть свою точку зору, не ображаючи співрозмовників, поясніть людині, переконайте пацієнта, спілкуйтесь з агресивно налаштованим клієнтом) були цілком спрямовані на покращення рівня комунікативної толерантності.

Як показано в таблиці, за шкалою «*Неприйняття індивідуальності іншого*» в експериментальній групі 64,4% респондентів виявили високий рівень, 34,8% – середній, та 0,8% – низький. На 24,7% збільшилась кількість респондентів з високим рівнем, на 21,5% зменшилась кількість респондентів з середнім результатом.

В контрольній групі 19,7% показали високий рівень за шкалою, абсолютна більшість

контрольної групи (72,9%) – середній рівень, 7,4% респондентів отримали низькі показники. Зміни у контрольній групі є мінімальними.

За показниками шкали «Використання себе в якості еталону», в експериментальній групі більшість групи (59,5% групи) показали високий позитивний рівень, середній рівень показали 39,7%, низький – 0,8%. За даною шкалою

респонденти суттєво покращили результати: 31,6% до високого рівня, 6,5% покращили свої результати від низьких до середніх.

На прикінцевому етапі в контрольній підгрупі високі показники показали 24,1%, середні – більшість групи (70%), низькі – 5,9%. Суттєвих відмінностей між попереднім етапом дослідження не встановлено.

Таблиця 1

Порівняльна таблиця методики «Діагностика комунікативної толерантності В. Бойко» респондентів експериментальної та контрольної групи на прикінцевому етапі дослідження

№	Назва шкали-симптому	Рівень сформованості показника та бали що відповідають рівню					
		Високий 0-5		Середній 6-10		Низький 11-15	
		К-ть осіб	%	К-ть осіб	%	К-ть осіб	%
Експериментальна група (247)							
1	Неприйняття індивідуальності іншого	159 (+61)	64,4 (+24,7)	86 (-53)	34,8 (-21,5)	2 (-8)	0,8 (-3,2)
2.	Використання себе в якості еталону	147 (+78)	59,5 (+31,6)	98 (-62)	39,7 (-25,1)	2 (-16)	0,8 (-6,5)
3.	Категоричність та консерватизм в оцінці інших	191 (+61)	77,3 (+24,7)	51 (-47)	20,6 (-19)	5 (-14)	2 (-5,7)
4.	Невміння ховати неприємні почуття	154 (+72)	62,3 (+29,1)	89 (-54)	36,0 (-21,9)	4 (-18)	1,6 (-7,2)
5.	Бажання переробити партнера	190 (+32)	76,9 (+13)	52 (-24)	21,1 (-9,7)	5 (-8)	2 (-3,3)
6.	Бажання зробити партнера зручним	206 (+27)	83,4 (+10,9)	40 (-21)	16,2 (-8,5)	1 (-6)	0,4 (-2,5)
7.	Невміння пробачати помилки	180 (+27)	72,9 (+10,9)	62 (-22)	25,1 (-8,9)	5 (-5)	2 (-2)
8.	Нетерпимість до дискомфорту створеного іншими	161 (+72)	65,2 (+29,1)	83 (-56)	33,6 (-22,6)	3 (-16)	1,2 (-6,5)
9.	Невміння пристосовуватися до інших	167 (+84)	67,6 (+34)	72 (-71)	29,1 (-28,7)	8 (-13)	3,2 (-5,3)
*	Загальний бал	170 (+82)	68,8 (+33,2)	77 (-70)	31,2 (-28,3)	0 (-12)	0 (-4,9)
Контрольна група (203)							
1	Неприйняття індивідуальності іншого	40 (+1)	19,7 (+0,5)	148 (+13)	72,9 (+6,4)	15 (-14)	7,4 (-6,9)
2.	Використання себе в якості еталону	49 (0)	24,1 (0)	142 (+11)	70,0 (+5,5)	12 (-11)	5,9 (-5,5)
3.	Категоричність та консерватизм в оцінці інших	104 (+1)	51,2 (+0,5)	91 (+1)	44,9 (+0,5)	8 (-2)	3,9 (-1)
4.	Невміння ховати неприємні почуття	67 (+2)	33,0 (+1)	129 (+13)	63,5 (+6,4)	7 (-15)	3,4 (-7,4)
5.	Бажання переробити партнера	119 (+18)	58,6 (+8,9)	73 (-4)	36,0 (-2)	11 (-14)	5,4 (-6,9)
6.	Бажання зробити партнера зручним	108 (+10)	53,2 (+5)	86 (0)	42,4 (0)	9 (-10)	4,4 (-5)
7.	Невміння пробачати помилки	101 (+11)	49,8 (+5,5)	89 (+5)	43,8 (+2,4)	13 (-16)	6,4 (-7,9)
8.	Нетерпимість до дискомфорту створеного іншими	64 (+4)	31,5 (+2)	126 (+12)	62,1 (+5,9)	13 (-16)	6,4 (-7,9)
9.	Невміння пристосовуватися до інших	68 (+8)	33,5 (+4)	115 (+1)	56,7 (+0,5)	20 (-9)	9,8 (-4,5)
*	Загальний бал	46 (+10)	22,7 (+5)	153 (+14)	75,4 (+6,8)	4 (-24)	2 (-11,8)

За шкалою «Категоричність та консерватизм в оцінці інших» в експериментальній групі більшість (77,3%) виявили високий рівень, 20,6% середній рівень, 2% виявили низький рівень. Респонденти експериментальної групи загалом покращили показники, на 24,7% більше показали високий рівень, високий рівень толерантності виявило на 24,7% більше, на 5,7% менше- низький.

В контрольній групі за даною шкалою 51,2% виявили високий рівень, 44,9% продемонстрували середній рівень, а 3,9% – низький. Зміни в контрольній групі виявились мінімальними.

Тобто, рівні консервативності та категоричності в оцінці інших у респондентів експериментальної групи понизились (тобто покращились), тоді як результати контрольної групи залишилися майже без змін.

За шкалою «Невміння ховати неприємні почуття» в експериментальній групі 62,3% показали високий рівень, 36% – середній, а 1,6% – низький. У порівнянні з попереднім етапом, високий рівень отримало на 29,1% більше, низькі – на 7,2% менше. Тобто, майже третина групи покращила показники контролю поведінки та проявів негативних емоцій.

У контрольній групі, 33% показали високий рівень за шкалою, більше половини показали середній (63,5%), низький рівень виявлено у 3,4%. Зміни в контрольній групі виявились помірними.

Отже, респонденти експериментальної групи покращили свою здатність до контролю негативних емоцій, стриманості, та контролю поведінки у складних комунікаційних ситуаціях, на відміну від контрольної групи.

Аналіз показників за шкалою «Бажання переробити партнера» в експериментальній групі показав, що для більшості (76,9%) бажання перероблювати партнерів по спілкуванню не притаманне, середній рівень виявлено у 21,1%, а низький у 2%. Зміни за шкалою помірні, високий рівень виявило на 13% більше.

В контрольній групі 58,6% респондентів виявили високий рівень, 36% середній рівень, низький – 5,4%. Зміни за цим показником є помірними.

Подібні результати отримані також за шкалою методики «Бажання зробити партнера

зручним». В експериментальній групі на прикінцевому етапі переважна більшість, або 83,4% показали високий рівень за шкалою, 16,2% середній рівень, 0,4% – низький. Зміни в експериментальній групі порівняно з попереднім етапом дослідження помірні. Прояв фактора знизився у 10,9%.

На прикінцевому етапі в контрольній групі 53,2% респондентів виявили високий рівень, 42,4% – середній, та 4,4% – низький. Зміни порівняно з попереднім етапом дослідження в контрольній групі мінімальні. Тобто, показник – бажання зробити партнера по спілкуванню зручним, не притаманний для більшості як експериментальної, так і контрольної групи.

За показниками шкали «Невміння пробачати помилки» більшість респондентів експериментальної групи (72,9%) отримали високий рівень, середній рівень 25,1%, низький – 2%. У порівнянні з попереднім етапом, на 10,9% зросла кількість досліджуваних з високим рівнем, на 8,9% знизилась кількість респондентів з середнім рівнем. Зміни в експериментальній групі помірні.

В контрольній групі майже половина групи (49,8%) показала високий рівень, середній рівень притаманний 43,8%, низький визначено у 6,4%. Зміни помірні. Кількість респондентів з високим рівнем збільшилась на 5,5%, на 2,4% збільшилась кількість респондентів з середнім рівнем. Покращили свої показники з низького до більш високого рівня 7,9%.

За шкалою «Нетерпимість до дискомфорту інших» в експериментальній групі 65,2% притаманні високі показники, 33,6% середні, 1,2% – низькі. Майже третина експериментальної групи (+29,1%) покращили свої результати за цією шкалою до високого рівня. В контрольній групі 31,5% отримали високий рівень 62,1% – середній, низький – 6,4%. Відбулись незначні зміни.

За останньої шкалою методики, «Невміння пристосовуватися до інших», в експериментальній групі 67,6% притаманний високий рівень, 29,1% – середній, 3,2% – низький. 34% респондентів експериментальної групи значно покращили навички співпраці та взаємодії з іншими в команді. Знизилась кількість респондентів з середнім рівнем прояву співпраці на 28,7%.

В контрольній групі 33,5% притаманний високий рівень, середній рівень виявлено у 56,7%, низький у 9,8%. Результати в контрольній групі лишилися майже без змін. Здатність до співпраці та пристосування до інших покращилась у респондентів експериментальної групи, та лишилась майже незмінною у респондентів контрольної групи.

В цілому, на прикінцевому етапі дослідження комунікативної толерантності, в експериментальній групі у 68,8% зафіксовано високий рівень комунікативної толерантності. 31,2% показали середній рівень, і жодний з респондентів експериментальної групи не отримав низький рівень.

Зміни демонструють значне покращення рівня комунікативної толерантності в експериментальній групі. Кількість респондентів з високим рівнем толерантності збільшилась на 33,2%, з середнім рівнем – знизилась 28,3%, і жодний з респондентів не виявив низького рівня (такий результат отримали на 4,9% групи менше).

В контрольній групі на прикінцевому етапі дослідження високий рівень комунікативної толерантності виявлено у 22,7%, більшості групи притаманний середній рівень (75,4% групи), низький рівень отримали 2%. Зміни комунікативної толерантності в контрольній групі виявились помірними.

Висновки. Застосування комунікативного підходу, використання інтерактивно-симуляційних розмовних вправ, використання комплексу вправ з онлайн портфоліо для майбутніх докторів філософії галузі Охорона Здоров'я, а також авторський комплекс вправ з розробленими діловими ситуаціями в цілому спряв покращенню загального рівня комунікативної толерантності в експериментальній групі на 33,2%, в сторону високої проявленості. Жоден з респондентів експериментальної групи на прикінцевому етапі дослідження не показав низького рівня комунікативної толерантності, що свідчить про високу результативність курсу англійської мови, спрямованого саме на організацію комунікативних навичок. Зміни в контрольній групі виявились помірними, що свідчить про необхідність більш високого комунікативного спрямування курсу, активізацію пізнавальної діяльності та вищу мовну націленість курсу. Відповідно, отримані результати свідчать про високу ефективність запропонованого авторського курсу. Вважаємо необхідним проводити подальше дослідження ефективності запропонованого курсу в часовому проміжку 10 років, для встановлення чіткої тенденції покращення успішності та показників компонентів комунікативної компетентності здобувачів, які навчаються за курсом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Орду К. С. Презентація моделі формування інформаційно-комунікативної компетентності майбутніх сімейних лікарів. *Дис... доктора філософії 015 Професійна освіта*. Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», Одеса, 2021.
2. Романовська О., Бандурян В. Методика використання інноваційних технологій навчання при підвищенні кваліфікації лікарів. *Теорія і практика управління соціальними системами*, 2020 (3), С. 30-47.
3. Письменкова Т. О. Щодо змісту освітньої компоненти в програмах підготовки докторів філософії (PhD) в рамках комунікативної компетентності. *Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (Запоріжжя, 5-6 жовтня 2017 р.)*. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2017. С. 159.
4. Лимар Л.В. З досвіду запровадження курсу «Академічна англійська мова» для майбутніх докторів філософії-медиків з метою формування англомовної професійної та академічної комунікативної компетентності. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2022, 2(48), С.164-169.
5. Юсеф Ю. В. Теоретичні засади формування комунікативної компетентності майбутніх лікарів. *Педагогічний процес: теорія і практика* 3 (2013): 187-194.
6. *Психодіагностика особистості*: Навчальний посібник із психологічної практики для студентів педагогічних і психологічних спеціальностей. За ред. О.Д. Кравченко, В.Ф. Моргуна. Полтава, 2008. 118 с.

REFERENCES

1. Ordu K. S(2021). Prezentatsiia modeli formuvannia informatsiino-komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnykh simeinykh likariv. Dys... doktora filosofii 015 Profesiina osvita [Presentation of model of family doctors communicative competence model training]. Derzhavnyi zaklad «Pivdennoukrainskyi natsionalnyi pedahohichnyi universytet imeni K. D. Ushynskoho» [State Institution South-Eastern National Pedagogical University after K.D.Ushinskii], Odesa. In Ukrainian.

2. Romanovska O., Bandurian V(2020). *Metodyka vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii navchannia pry pidvyshchenni kvalifikatsii likariv*[Methods of using innovative technologies during doctors postgraduate training]. *Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnyimi systemamy*[Theory and practice of managing social systems], № 3, P. 30-47. In Ukrainian.
3. Pysmenkova T. O(2017). *Shchodo zmistu osvithnoi komponenty v prohramakh pidhotovky doktoriv filosofii (PhD) v ramkakh komunikatyvnoi kompetentnosti*[On the content of educational component in the PHDs curriculae within communicative competence framework]. *Pidhotovka doktoriv filosofii (PhD) v umovakh reformuvannia vyshchoi osvity: materialy Vseukrainskoi naukovy-praktychnoi konferentsii* [Training PhDs under reforms of graduate education: conference Proceedings] (Zaporizhzhia, 5-6 zhovtnia 2017 r.). Zaporizhzhia: Zaporizkyi National University, p. 159. In Ukrainian.
4. Lyymar L.V(2022). *Z dosvidu zaprovadzhennia kursu «Akademichna anhliiska mova» dlia maibutnikh doktoriv filosofii-medykiv z metoiu formuvannia anhlo-movnoi profesiineoi ta akademichnoi komunikatyvnoi kompetentnosti* [On the experience of introducing the course “Academic English for Medical PhD students”, aimed at shaping their professional and academic communicative competence]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*[Actual issues of humanities], 2(48), P.164-169. In Ukrainian.
5. Iusef, Yu. V(2013). *Teoretychni zasady formuvannia komunikatyvnoi kompetentnosti maibutnikh likariv*[Theoretical grounds of shaping communicative competence in future doctors]. *Pedahohichnyi protses: teoriia i praktyka*[Pedagogical process: theory and practice] 3: P.187-194. In Ukrainian.
6. *Psyhodiagnostyka osobystosti: Navchalnyi posibnyk iz psyhologichnoi praktyky dlia studentiv pedahohichnykh i psyhologichnykh spetsialnostei*[Psychodiagnostics of the personality: study guide with psychological practices for the pedagogical and psychological students]. Ed. O.D. Kravchenko, V.F. Morhuna(2008). Poltava, 118 p. In Ukrainian.

L. V. LYMAR

Ph.D., Associate Professor, Associate Professor at the Scientific Center of Continuous Postgraduate Education, Institute of Postgraduate Education of Bogomolets National Medical University, Kyiv, Ukraine

E-mail: Lesyalyymar@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-9407-1066>

DEVELOPMENT OF COMMUNICATIVE TOLERANCE AMONG FUTURE PHILOSOPHY DOCTORS IN THE FIELD OF HEALTHCARE IN THE AUTHOR'S COURSE OF ACADEMIC ENGLISH LANGUAGE

The article describes the changes in the indicators of communicative tolerance among future philosophy doctors in the field of "Healthcare" after studying the author's course of academic English language aimed at developing communicative competence in learners. It is determined that the issue of preparing future philosophy doctors in the field of "Healthcare" is relatively new and insufficiently studied due to its novelty, requiring further research to improve the methodology of professional training. To verify the effectiveness of the author's communicative program, an experimental study was organized, involving 450 future philosophy doctors in the field of "Healthcare." It is shown that the application of a communicative approach, the use of interactive-simulative conversational exercises, a set of exercises with an online portfolio for future philosophy doctors in the field of "Healthcare," as well as an author's set of exercises with developed business situations, contributed to an overall improvement in the level of communicative tolerance in the experimental group by 33.2%, towards high manifestation. It is noted that none of the respondents in the experimental group showed a low level of communicative tolerance at the final stage of the study, indicating the high effectiveness of the English language course specifically aimed at organizing communicative skills. It is determined that the changes in the control group were moderate, indicating the need for a higher communicative orientation of the course, activation of cognitive activity, and a stronger language focus. The author concludes that the obtained results demonstrate the high effectiveness of the proposed author's course. Further research on the effectiveness of the proposed course over a period of 10 years is considered necessary.

Key words: communicative tolerance, philosophy-medical doctors, English language, author's methodology.